

Csurgó és Vidéke

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Társ-szerkesztők:	KIADÓHIVATAL:
Egész évre 8 korona. Félévre: 4 korona. Negyedévre: 2 korona. Egyes szám ára: 20 fillér.	DR. NAGY SÁNDOR, ügyvéd.	Vágó Gyula könyvnyomdája, hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők Hirdetések jutányosan számítanak.
	MATTER JÁNOS, főgimn. tanár.	

Felhívás előfizetésre!

Kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetéseik július 1-vel lejárt mentől előbb azt megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében akadályozva ne legyünk.

A „Csurgó és Vidéke“ előfizetési ára:

Egész évre	—	—	8 kor
Fél évre	—	—	4 kor
Negyed évre	—	—	2 kor.

Teljes tisztelettel

A „CSURGÓ és VIDÉKE“
kiadóhivatala

Még egyszer a Csokonai-szobor.

E kérdéshez hadd szóljak hozzá én is ki lelkesedni tudok minden művészi szépért, kivált ha lelkes vezetőket látok magam előtt, a kik vissza nem riadva a maradiák által eléjük gördített akadályoktól, fennen lobogtatják a már egyszer kibontott zászlót, sőt annál bátrabban törtetnek előre, minél több akadályt kell leküzdeniök: a küzdelem növeli tenni-vágyásukat, acélozza akarat-erejüket.

Úgy tudom, hogy eddig semmi-féle szoborbizottság még nincs; de sajnos lenne, ha ez még az ősz folyamán meg nem alakulna; mert ezzel tanuságot tennék arról, hogy akár beköltöztek, akár idevaló somogyiak vagyunk, visszavágyunk a régi somogyi világba, mikor magasabb és eszményibb, szellemi kérdések még nem foglalkoztatták Somogyot.

Itt, uraim, tennünk kell mindannyiunknak. A „Csokonai-szobor ügye talán nem fantaszta ügy, a melyet egy pár levegőben járónak esze vetett felszínre, én komoly ügynek veszem. — Két évvel ezelőtt az érettségi vizsgálatot tevő ifjuság engedélyt kért a tanári kartól, hogy a vizsgálatok lezajlásával mulatságot rendezhessen, még pedig a Csokonai-szobor-alap javára. — Hogy a tanári kar az ifjakkal egyetérthetett, onnan következtetem, hogy a mulatság meg volt tartva és pompásan sikerült, de látom abból is, hogy ez idén koncertel összekötött mulatság volt ugyan-csak a szobor-alap gyárapítására az első mulatságénál is nagyobb jövődelemmel. Mindebből világosan kiderült, hogy ugyan ifju lelkek — a kiknél a fantázia nagyon magasán szárnyal — kezdeményezték a szobor alapot; de ta-

náraik tudtával, meleg érdeklődésével és beleegyezésével: s így a Csokonai-szobor ideájának föltétlenül komolynak kellett lenni és hinni akarnók, hogy valóban az még most is, és várjuk, hogy legelső sorban a tanári kar részéről induljon meg az akció akármilyen alakban, de induljon meg.

Avagy 1887-ben országossá tudta tenni a tanári kar az akkori Csokonai-ünnepélyt az akkor igazán szalmakunyhós Csurgóban, a szálló még akkorputri volt, a vendéglők rozszant falusi csárdák; járdák nem voltak és erős időben szinte falábakon jártunk: és ma, midőn épen a gimnázium révén községünk mindenfelé megszépült s nem viskók, de kényelmes, szép házak, itt-ott szinte paloták emelkednek, nem lehetne még az 1887-iki ünnepnél is nagyobb ünnepet ünnepelnünk?

Ó dehogy nem! Csak nem volna szabad a szűkkörű falusias gondolkodáshoz leszállani az egykori magasabb réptü világnézetből, hanem ébrentartani a szellemi erőt és mozgalmat hozni be vele a nagyközönségbe, hogy az is ébredjen és felébredve: ne csak anyagi érdekeinek éljen, hanem szellemi elevenítő táplálékot is keressen és lassan bár, de nemesedjék a kebel, a melyből

TÁRCA.

A csurgói iskola és Csokonai.

Kit szép Alföld szült s ringatott a lenge
— Lillat jellemző — tündér dűibáb,
A somogyi arnyas rengetegbe
Jön a költő, elrejtni bánatát.
S im', méla honfibanat zeng a hurján:
Hogy itt a nép lelken csak dudva, burján
S nem a tudás aranykalásza nő föl;
A szíve parlag s él tudatlan fővel.

Óh szép Somogy, kin volt gondolni rajja,
Hogy sorsod oly soká volt mostoha,
Hogy a szelid műsáznak itt tanvája
Soká nem volt: ah, nem volt iskola!
Mig — óh, e névre a lanthúrt feszítsd meg
Dicső agyában a nagy Festeticsnek
Kikelt az eszme, s egy legyen-szavára
Felállt a tudományok büszke vára.

És Csurgó hajnalodni kezd feletted.
Kinek lángszíve a honért hevül,
Hazát kinél jobban ki sem szerethet,

A műsák csarnokának téréül
Az erdő szelében, a dombon ott fent
Hasit ki részt, madárének holott zeng.
S majd zeng — a hivek hálaénekével,
Mert templom — s iskolául építé fel.

S a csalogánydal mámoros zenéje
Meggzényenülten hallgat el s figyel,
Mert bővösebb dal áradoz feléje
Szívhez szóló, csodás zengésével;
Meggzólalván a nemzet csalogánya,
Édes daltól zeng az erdő magánya.
Búját, ke-szervét zengi Lillájáru
S a honra és Csurgóra dicsőny háru.

Óh nagy költője dalnak, szerelemnek,
Hazánknak egyik legfőbb dalnok,
Kinek lantján még most is elmerengnek
S bővős hatalma nem vesz el soha,
Gondolad-e, hogy a te „liget“-etben,
A hol tanítál s csalogánynál szebben
Daloltál; e városnak büszkeségül,
A tudománynak új, szép háza épül?

Gondolad-e, hogy, hol tanítgatásid
Folytak: száz év múltán oly szűk leszen
Nagyoskolánk, hogy egy nagyobb egy másik

Emelkedjék s ép itten, e helyen,
Hol édes-bús panaszszaid' zogoktad
A halvány holdnak és a csillagoknak,
Itt e helyt, a „Csokonai-liget“-ben,
Hol zengtél csalogánynál edesebben?

Gondolad-e, vajjon megálmodád-e?
— Hisz' a költőnek álma oly merész,
A mely egy szebb lét fénykörébe zár be,
A mig a szem távol jövőbe néz —
Megálmodád-e, hogy szép ligettedben,
Hol zengtél csalogánynál bővösebben,
Hol annyit kelle Lilláért zokognod —
Dicsőségedre itt áll majd a szobrod?...

Óh szelleme a dicső Festeticsnek;
Új iskolánk új fényt hoz im' reád,
Mig tetteid mindegyre lelkesítnek,
Hogy úgy szeressük, mint te, a hazát...
Hazám végvára, boldogitva földét,
Száz éve: hivatásodat betöltéd;
Végvára szent hazámnak, állj örökre,
A költővel hírnévbe' tündökölj!

(Kaposvár)

Hollósi István.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlékek gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

még a szép iránt fogékony érzés szikrája ki nem aludt.

Rágondolok az őszi és téli unalmas estékre. Istenem, pedig mily kellemesek lehetnének ezek! Felolvasásokat a csurgói tanári kar tagjai közül tartottak már többen. — Egyesek zenéltek a közönség mulattatására, mások szavaltak. — Nos, most mindez csak a boldog idők emléke legyen s ma már ilyesmirel ne is beszéljünk? De igenis! Erről beszélni kell. A csurgói magasabb tanintézetek tanári kara legkevesebb húsz tagból áll. Mondjuk, hogy ennek csak a fele a köteles dolgokon kívül irással is foglalkozik — vagy tudományos vagy szépirodalmi: — nem lehetne-e Csurgón is a más városokban szokásos felolvasó estélyeket rendezni fűszerezve azokat a művész-tanárok zenéjével, esetleg szavallatával? Persze, némi belépti díj mellett, de a mely ne legyen nagy. És, ha már annyira hangoztatjuk a társadalom összetartásának szükségét, a kereskedő és iparos elem is részt vehessen benne, mert ezek belevonásával azért senkiről a valódi vagy a magára képzelt zománc le nem kopnik.

De, ha ez nem tetszenék, rendezzünk négy éven át egy-két mulatságot évente egyenesen a Csokonai-szobor javára az összes társadalmi körök bevonásával: s az ötödik esztendőben itt állhatna a gránit-alapon nyugvó *mellszobor*.

Az összes társadalmi faktorok közreműködése azért kívánatos; mert hisz a Csokonai-szobrot nem szabad a gimnázium magán ügyének tekinteni. Községünk minden egyes jóra való tagjának ügye ez, ha másért nem, hát helyi hazafiság szempontjából is. De azért is, mert, bár a b.-somogyi ev. ref. egyházmegye a gimnázium fentartója, a gimnáziumról mi csurgóiak mégis mint tulajdonosok és sajátságok, jobban mondva gyermekünkéről, majd mint dajkálónkról, majd pedig mint „alma materünkéről“ beszélünk: akkor nagyon is illő, hogy a mely intézetnek oly sokat köszön Csurgó közönsége, csupa kegyelethől is egykori költő-tanára iránt buzgólkodjék ez a közönség is, hogy érc szoborra ott legyen a gimnázium előtti parkban bizonyítékul annak, hogy nem parlagiasodtunk el, hanem a költő eszményi gondolkodásához hiven, követjük mi is erőnkig a telhetőség az ő nyomdokait.

De meg nem is életnagyságu, hanem, csak egy csinos kivitelű mellszoborról van itt szó, a minőt, Csurgónál is falusiasabb falvak emeltek Kossuthnak, Erzsébet királynénknak önérejkéből: hát talán egyedül Csurgón illetőleg Somogy megyében lehetetlen egy-két ezer koronát gyűjteni a szoborra? A néma gyermeknek az anyja sem érti meg a szavát; de, ha megalakulna egy vegyes szoborbizottság, a melyben minden egyes résztvevőnek meg van jelölve a feladata, hogy gyűlni fog a pénz, szinte kétségtelen. Nem feledve természetesen, hogy egy nyomtatott felhívás kibocsátása föltétlenül szükséges a csurgói és somogyi közönséghez, a volt csurgói gimnáziumi tanítványokhoz, hazánk minden irodalom és művészetpártoló fiához és honleányához és a mit igen fontosnak tartok, a debreceni és hajdumegyei nagyközönséghez akár egy külön felhívás alakjában.

Debrecen ugyan emelt már nagy fiának emléket; de a mint 1887-ben képviseltette magát a csurgói Csokonai-ünnepélyen, most, is nem pusztán csak képviseltetésével érné be, hanem az ő kollegium falai között és azon kívül tanár és tanítvány buzgólkodnék a Csurgón felállítandó Csokonai-szoborra való adományok gyűjtésében; a debreceni reáliskolánál és kat. főgimnáziumnál sem kopogtatnánk talán hiába... Am ott van maga a Debrecen városa; ez bizonyára a legszebb példával menne előre, ha látja a csurgóiak komoly és nemes szándékát, és látja, hogy a korában sok tekintetben felreismert lángeszű fiának a messze Somogy is állít emléket és koszorúkkal ékesíti oszlopát.

Rajta, lelkes keblek! Ne szalmatűz legyen a bennetek fellobbant nemes láng, hanem alkotásra képes elem; s különösen ti, a műzsáfia oktatói, kik kötelességszerűleg vagytok hivatva e nemes láng ébresztésére és ápolására: ti legyetek a Krisztusok, kik apostolokat gyűjtetek magatok mellé és más tanítványokat és hallgatókat: és meglészen a szobor, mely a felekölt lelki Csokonai dicsőségével a ti dicsőítéteket is hirdetni fogja.

Histórikus

H i r e k.

— **Ő Felsége a király nevenapja** lesz október hó 4-iken. Bizonyára széles e hazában mindenütt igaz alattvalói hűséggel fogják ünnepelni ezt a nagy napot. Csurgón is a tanítóképző-intézet tanári kara és ifjusága, valamint a helybeli hivatalok meg fognak jelenni a kath. templomban a tartot hivatalos isteni tiszteleten.

— **Október hatodika** minden magyar szívben az aradi vértartók emlékezetének szentelt nap. Helybeli gimnáziumunk minden évben meg szokta ünnepelni e gyásznapot s ebben az évben sem marad el, hogy a Csokonai-körön belül és mégis az egész ifjuság bevonásával kegyeletes megemlékezés alakjában ne röjja le tisztelete adóját azon nagy alakok iránt, kik oly sok fényt és dicsőséget szereztek egykoron a magyar névnek. Az ünnepély d. e. 9 óra után kezdődik, a melyre a gimnázium községünk hölgy és férfi közönségét igen szívesen meghívja.

— **Régi bélyegek beváltási határideje.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint az osztrák értékű franko jegyek érvényessége f. hó 30-án véget ért s ezen időn túl azok érvénytelenek. A közönségnek kint levő, jó állapotban levő használatlan franko bélyekjegyeket és egyéb régi értékjegyeket az összes posta és távirat-hivatalok december hó 31-ig a bemutatási kivánsága szerint új kibocsátású franko jegyekre és egyéb értékközekekre becserezhik. December 31-én túl minden osztrák franko-jegy teljesen elveszíti értékét.

— **Tűz volt Csurgón** az óvárosban közel a vasúthoz, szeptember hó 26-án a déli órákban. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy szinte szellő sem lengedezett ez időtájt s így a legett két szalmakazalon kívül egyéb kár nem esett.

— **Szüret** A szüret hol hivatalosan hol nem hivatalosan megkezdődött. Az utóbbi szép napok szinte rohamosan érlelték meg a szőlőt, a mely jó édes és zamatos. Termésünk mennyiség és minőség tekintetében sokkalta jobbnak ígérkezik a tavalinál. Hogy évről-évre sokkal több bor terem most már határunkon, onnan van, hogy egykori szőlősgazdáink elpusztult szőlőiket újra betiltették és a polgárok csak úgy mint az urak, védik a szőlőt minden a szőlőnél jelentkező szokott betegség ellenében.

— **Fecskék távozása.** A vándor madarak nagy része visszaszállt második hazá-

jába. A gólyák, néhány itt teletű gólya hátrahagyásával, már augusztus végén utra keltek. Követte ezeket feltűnő korán a fecske, mert szept. 8-10-ike táján egyszerre eltűntek és csak 18-án a regeli órákban láttunk egy átvonuló csoportot, majd 25-én szintén néhány fecskét, mikor tavál még okt. 5-én is több vándorutra kelő fecskét észlelhetünk. Ha hinni lehet a madarak korábbi vagy későbbi költözéséből jövődőlőknek, ugy ez idén erős töre számíthatunk; csak legalább a fa ára ne volna és lene méregdrága, hogy, ha majd otthon vagy általában szobában kell ünnöknök, legalább meleg helyen ülhessünk.

— **Az üldözöttek** cím alatt igen csinos kiállítású kis füzet jelent meg Grill Gusztáv kiadásában, Budapesten *Fülei Szántó Lajos* tollából. A kis füzet a házi és nem házi hasznos állatokról szól és igen megható színekkel festi, hogy különösen a költöző madárvilág mennyi lelketlenségnek esik áldozatul. Ajánljuk e füzetet a nemesen érző közönség figyelmébe; különösen jó volna, ha hölgyek olvasnák el minél nagyobb számmal, mert akkor felhagynának a sok madárdíszszel a kalapjukon és e helyett más díszítést keresnének. Jövő számunk mutatványt közöl. Ára?

— **A földmivélsügyi** miniszter Alsóközség részére egy népkönyvtári könyvgyűjteményt és hozzá való könyvszekrény beszerzésére 20 korona segélyt adományozott. Az adományozásról szóló értesítés f. évi szept. hó 25-ikéről van datálva. — A kiknek érdekében mozognak, ott kapnak, Csurgóért senki sem mozog, itt még a meglevőt sem használhatjuk.

— **Kinevezések.** A kaposvári kir. járásbírószághoz albiróvá Dulánszky Lajost, a pécsi kir. ítélőtáblához berendelt aljegyzőt; a kaposvári kir. ügyészséghez pedig alügyészsé Hász József volt tamási aljárásbírót nevezte ki az igazságügyminiszter előterjesztésére Ő felsége a király.

— **Az állatorvosi közszolgálat tárgyában.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága szept. 25 Tallián Gyula főispán elnökelete alatt tartott renkvitli közgyűlésen elhatározta, hogy a vármegye területén 10 kir. állatorvosi állást szervezzen.

A F. M. K. E. új örökös tagjai. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület örökös tagjai, akik egyszer és mindenkorra 60 — 60 korával járulnak az egyesület kulturális alptörkéjéhez, örvendetesen szaporodnak. Ujabban 28-an iratkoztak be az örökös tagok közé, köztük: dr. Emmer Kornél orsz. képviselő, Benicky Ádám, zsámboki földbirtokos, id. gróf Chotek Rezső, báró Lévy Henrik főrendi házi tag, Lukács Antal földhitelintézeti igazgató, gróf Vigyázó Ferenc, gróf Széchenyi Aladár orsz. képviselő, Than Károly egyetemi tanár, a Magyar Kereskedelmi R. T., Okolicsányi Sándor hárgai követünk, Szabó-Ferraris Arthur festőművész és még számosan.

— **A perzsa sah Budapesten.** Mint jó hírvő muzulmánok a perzsák szeszes italokat nem isznak s így az udvari ebéden a perzsa sah és kísérete csak „Kristály“ Szentlúkácsfürdői hegyiforás ásványvizet ittak. Ez azonban igen jól ízlett nekik és a diszes Hungária szállóban, a hol budapesti tartózkodásuk alatt laktak, sem kívántak más vizet mint a melyet az udvari ebéden megismertek. A Hungária szálló igazgatóját Bruger urat, Emine Sultanc Sadzazam nagy vezér megbizta, hogy a Szt. Lukácsfürdő kútállalatnál egy nagyobb küldemény Kristály ásvány vizet megrendeljen.

— **Magyar Gazdák Zsebnaptára.** Minden téren a gyakorlatiasság szelleme hódít. A gyakorlatiasság sehol sincs annyira helyén, mint a gazdasági mindennapi életben, hol lépten-nyomon a célszerűségi szempont kell, hogy irányadó legyen. A gyakorlati használhatóság eszméje vezette azokat a gazdákat, a kik összeálltak, hogy egy igazán praktikus zsebnaptárt állítsanak össze, melybe a praktikus gazda, illetőleg gazdatiszt első főjegyzéseit megtehesse. A Lévai-féle „Magyar Gazdák Zsebnaptára“, mely október hó közepén kerül ki a sajtó alól, a gazdasági üzletvitel első főjegyzési könyve lesz. A szer-

kesztőség, mely c-upa praktikus gazdákból áll, arra törekszik, hogy e naptár minden tekintetben megfeleljen a praktikus gazda igényeinek. Ezt el is fogja érni, mivel a szerkesztőség, mint az előszóban írva van, mindenki tanácsát a naptár celszerű berendezésére szívesen fogadja s így teljesen be kell válnia. A Lévai-féle Magyar Gazdák Zsebnaptára díszes és tartós bekötésben kerül a könyvpiacra és az ára csupán 2 korona lesz azért, hogy mindenki megszerezhesse, aki egy praktikus jegyzőkönyvet akar zsebében hordani. A naptár Lévai Mór könyvkiadó-hivatalában Ungvárt jelenik meg és minden jó hírű könyvkereskedésben is kapható lesz. A ki 2 kor. 20 fillért küld posta-utványon a kiadóhivatalba, annak postán bermentve fog megküldetni.

C s a r n o k.

Egyedül.

— Irta: *Vajdai Szabó István.* —

Hába az okos szó, intelem,
Lelkem ott van melletted szüntelen.
Mint angyalára, úgy tekint rád
Sohajt téged mint napját, a virág.
Ezerszer elsóhajtja szép neved
S azt se tudva mért, érted föl, rezeget.
... Ha neked mindezt úgy elmondanék,
Álmatlan, kínos, lázos éjszakák!

Ha hallanád én édes angyalom,
A mint neved imamba foglalom,
S külszolt kezekkel kérem ég urat,
Beteg szívemre hogy majd enyhet ad;
Ha ézenéd, hogy mim vagy Te nekem:
Egész világom, üdvöm, mindenem!
Még ézenéd, mi fáj ugy itt belül,
S mit mond e szó: *magában, egyedül!*

Nem is tudom leírni életem,
Kietlen az, bárhogy szépítgetem,
Sohajtozás, távol reménykedés
A boldogsághoz oh nagyon kevés!
Szerelmi üdv az nincsen én velem,
Se nappalom, se nyugodt éjjelem
Gond, küzdelem, baj, mind-mind összecsap
S életem olyan, akár a téli nap.

Halvány leány, álmin tündéréte!
Oh mond meg, hozzám vissza jössz-e te?
Mikor érlek el legszebb jutalom,
Hogy kis kezed letörli homlokom?
Mikor?... kérdegetem töprengve és
Mellém ül az aggodás, csüggedés,
És tépi lelkem kérelmetlenül...
Igy élek én magamban, egyedül...!

Csitt balga szív! És halgass el te vágy!
Menjünk csak bátran cél felé tovább!
Sikernek titka: h si türelem,
— Erények dísz — oh maradj velem!
Egyszer az ég mégis csak kiderül,
És nem lesznek talán ily egyedül
... De kár okos szó kár az intelem,
Lelkem ott van melletted szüntelen!...

Tréfás és komoly apróságok Csurgó községe történetéből.

Árpádházi királyok kora Szt. Lászlóig. — Szent István Péter követte a trónon. — Nem hisszük, hogy a szittyamagyar somogyiak s így Chorgow lakói rokonszenveztek volna a némethez húzó Péterrel; nekik is inkább *Aba Samu* kellett. — Mutatja ezt a többi közt, hogy a csurgóiak nagyon jól ismerték az *aba-posztót* és bizonyítja negative ezen kívül a *Péter* névnek ritka használata; pozitíve pedig a *Samu* névnek gyakori ballása. Kivált izraelita polgártársaink szeretik a *Samu* nevet, a kik lehet, hogy a zsidóvallást követő kazároknak egyenes leszármazottjai, a mely kazárokról pedig tudvalevő, hogy teljesen beleolvadtak a magyar fajba.

Aztán meg *Aba* — *Apa* Minthogy pedig Somogy sikra mert szállni az ősmagyar vallásért már Szent István idejében a király seregeivel, nagy számmal lehettek itt már akkor is a *csaldapák*, a kiknek fiai mint

vitéz daliák küzdöttek; és minthogy még a törökvilág megszűnte után is, a mikor egyes megyék magyarsága vagy teljesen, vagy nagyon is elpusztult, Somogy aránylag — mint Körössi statisztikai adatai bizonyítják — még legtöbb megmaradt magyar elemmel dicsekedhetett: bizonyos még az *apa (aba)* szóra való hivatkozásból is, hogy községünk mint magyar község más régi somogyi községekkel egykorú.

Sőt régiebb, mert az egy és két gyermekrendszer Csurgón a *gyökérlakóknál* nemdivik, szereti tehát a polgár, hogy minél nagyobb családnak legyen *apja*, nem úgy, mint sok más somogyi községben, a hol némely éven csak a még középkorú papné és tanítóné veszik igénybe az anyakönyv-vezetői hivatalt, hogy bejegyeztessék ötödik, esetleg hatodik újdonszülöttjüket.

I. Eudre és Béla idejében nagyon élénk lehetett az élet Chorgowban is. Szentül meg lehetünk győződve, hogy a a nyakát n-hezen beadó somogyi Kupa-faj *Vathával* tartott, a ki újra fölvetta a Kupa kezéből kiesett zászlót az ősvallás visszaállítására érdekében, és hogy I. Béla alatt *Fehérvárott a János* szaván induló *új pogány fölkelésnél* somogy csurgói nemzedek is szerepelt, minék bizonyítsuk: mikor még a legújabb korban is történt, hogy folytonos vallásvillongások voltak és vannak a helybeli vallásfelekezetek kebelében; de egymás ellen sem átalának fordulni a felekezetek, ha ügyes vezér akad, a ki szítsa a tüzet.

Az elsőre elég példa, hogy 1.) az izr felekezet nyugtalanodott évtizeddel előbb rabbija ellen, a kit ki is mart egy, most már Amerikában lakó, tehát amerikai gondolkodású akkori vezéralak; példa 2) az ev. ref. híveknek a csak minapi forrongása. példa rá 3) a katolikusoknak lapunkban is megjelent nyilatkozási kedve, kik szintén pezsgeni érzik ereikben az ősi Kupa vérért.

A másodikra: az egymás ellen való fordulásra csak egy példát hozok föl: az antiszemita mozgalmakat, melyek a tisztaeszlári eset alkalmából merültek föl. Szerintem ez a vallási forogás és némi tekintetben vallási türelmetlenség, az átöröklés folyamánya. Ergo Csurgónak léteznie kellett a most vázoltam időben s a mai nemzedéknél sokkalta élelőbb vér cirkulált őseink ereiben, mint a mieinkében.

„Csurgónak gondját Salamonnal baj nem emészté”

Első Géza alatt Somogy valószínű, hogy sem a VII. Gergely pápa tulságos beavatkozását nem szerette, sem IV. Henrik német császárnak praepotenciáját; de talán annak sem örült, hogy Dukasz császárhoz fordult a király koronáért.

Miért? Mindezt könnyű megmagyarázni.

Ha dulta Somogy a kereszt oltárait Szent István idejében; ha *Vatha* és „*fehervári János*“ lázadásakor velük tartott; na meg mai nap sincs egészen megelégedve népünk papjaival: lehetetlen, hogy szívesen vette volna a pápai gyámkodást.

De hogy a német császár hatalmaskodásába sem nyugodhattak bele eleink, napnál is világosabb, mikor a „*Jaj béh, jancsi a német*“... dalt oly lelkesedéssel énekeljük mulatásaink alkalmával; szidják továbbá a borkornál is bokrabban a kabátosok, a köznép meg kocsinál is kocsisabban a németet.

A mi pedig *Dukasz* császárt illeti, somogyi népünk dugaszt csinált belőle: nem lehetett e szerint egy párton Gézával.

Különbben is a császár nevet még hallani sem szereti a valódi somogyi ma sem: miért lelkesült volna hát Somogy akár a *német*, akár a *görög* császárért?! És erre nézve van még egy argumentumom, még pedig ad heminem: hogy németül Somogy-Csurgón — egyesek kivételével — inkább csak vakantunk, mitsem beszélünk; görögül pedig Isten ments, hogy beszéljünk, mikor a somogyi két gimnázium ifjúságának legnagyobb része a görögötől óckolódik és inkább görösket szenved el kezében a rajzolásért, semhogy görögül nyelveljen.

(Folytatjuk)

Veteranus

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A lap szellemi részét illető közlemények *Matter János* főgimnáziumi tanár címére küldendők. Névtelen és ismeretlen aláírású közleményekre nem válaszolunk. Kéziratokat vissza nem adunk.

— Országos Híradó. A számokat nem kapjuk pontosan; e héten meg pláne semmit sem kaptunk. Kérünk alapos intézkedést.

— Kuthy Zoltán. New-York. A harmadik szám elmaradt; ha lehet küldje meg, mert a lapot a gimnáziumnak adományozom s így kívánatos volna a teljes szám.

— II — i. Kaposvár. Ma határozunk A határozatról legott értesitem.

Kiadólaptulajdonos:
V á g ó G y u l a

Hirdetések.

216 sz. tk. 1900

Hirdetmény.

A csurgói kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Porrog Szt. Király község telekkönyvei** a község közös legelője egyrészenek egyenként történt fejosztása következtében a 2579. I. M. 869. sz. szabályrendeletnek megfelelő alkalmazása mellett átalakítatnak és ezzel egyidejűleg mindazokra az ingatlanokra, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának tkvi bejegyzését rendeli, — az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan lesz foganatosítva.

E célból az átalakítás s előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás **Porrog Szent Király községben, 1900. évi október 22. napján délelőtt 8 órakor fog kezdődni.**

1. Ennélfogva felhivatnak mindazok az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netán levő észrevételeket annál bizonyosabban adják elő, mert a telekjegyzőkönyvekbe való végleges bevezetés után előállható kifogásokat jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik. 2. Felhivatnak mindazok kik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni úgy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamán, alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák föl.

3. Felhivatnak mindazok kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bejegyzésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. c. 15 — 18 § és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9 § értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítja mert különben jogaikkal ezen az utón nem érvényesíthetik s a bélyeg és illeték kedvezménytől is elesnek.

4. Felhivatnak mindazok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van a telekjegyzőkönyvekbe bejegyezve ugyszintén az ilyen telekkönyvi bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogukat törlesztés kérelmezésük illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesethen a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek

Csurgó, 1900. szeptember 7-én.
PRETTENHOFFER
kir. albiró.

1009 tk. 1900

Arverési hirdetményi kivonat

A csurgói kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy *Fiser Simon* csurgói lakos végrehajtó ak *Zlatár Ignác* gölai lakos végrehajtás,

szenvadó elleni 500 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a csurgói kir. jbiróság területén levő az also gyékényesi 1286 sz. tkvben A + 1 sorsz. 2455 hrsz. (szőlő és r t az öreg hegyen) 815 kor. kikiáltási árban az ezennel csatlakozottnak kimondott Trauberman I. fia cég 300 korona tőke és járuléka követelésnek behajtása céljából is az árverést elrendelte, éshogy fennebb megjelölt ingatlanok az

1900 évi okt. hó 8-án d. e. 10 órakor

Gyékényes község házána' megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók ta toznak az ingat anok becsárának 10 0/0-át vagyis 81 korona 60 fillér készpénzben vagy az 1881: 60 t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 T. M. rendelet 8 §-ában kijelöltóvadék képes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni avagy az 1881: 60 t. c. 170 §-a értelmében pénznek a bánat bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Csurgón 1900 május hó 3-án.

a kir. jbiróság tkvi. hatóság előadó helyet:

Melitskó Miklós
kir. táblaíró
a jbir vezetője

1742. tk. 1900.

Arverési hirdetményi kivonat

A csurgói kir. jbiróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Pécsék Mihály és Tóth Sándor alsoki lakós végrehajthatóknak Tóth János és Vancsek Mária lakós végrehajtást szenvadó elleni 215 kor. 60 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a csurgói kir. jbiróság területén levő a csurgói 965 sztkvben A + 2 sor. 260a. hrsz. (házhely a beltelekben) Toth János és neje Vancsek Mária perdőci lakósok és Honberger Mária tulajdonát képező ingatlanra 1947 kor kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1900 évi október hó 25. napjának délelőtt 10 órakor

a tkvi. hatóság hivatalos helyiségébe megtartandó nyilvános árverésen adatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 0/0-át vagyis 194 kor. 70 fill. készpénzben vagy az 1881 60 t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 T. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni avagy az 1881 60 t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Csurgón 1900 szeptember 7. a kir. jbiróság tkvi. hatóság.

Prettenhoffer
kir. albiró

1900. V. 356/2 sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881: LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csurgói kir. járásbir. által 1900. V. 356/1 sz. végzéssel a csurgói takarékpénztár részv. társ. végrehajtható javára Skopál Elek és társai inkei lakosok ellen 600 kor. tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 900koronára becsült 50 mtr. mázsa rozs, és 100 mtr mázsa zabos-bükönyből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén. vagyis Inkén Skopál Elek házána' leendő eslésére az **1900 évi október hó 4-ik napjának délután 2. órája**

kittűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 10 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak

Az elárverezendő ingóságok vételára illetve az 1881. évi LX. t. c. 120 §-ban megállapított felvételek szerint lesz kifizetendő.

Egytal az 1881: LX t. c. 111. §-ának rendelkezéséhez képest felhivatnak mindazok

kik elárverezni rendelt ingók vételárából a végrehajtó követelését előzőleg kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig alulírt bírósági kiküldötthez egy példányban írásban adják be vagy szóval bejelentés.

Kelt. Csurgó, 1900. szept. hó 20-ikén,

Simon Pál
kir. jbirósági kiküldött.

2766. tk. 1900.

Arverési hirdetményi kivonat

A csurgói kir. jbiróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy kismartoni takarékpénztár végrehajthatóknak Ritec András gyékényesi lakós végrehajtást szenvadó elleni 980 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a csurgói kir. jbiróság területén levő Ritec András tulajdonát képező a felső gyékényesi 1477 sztkvben. A + 2-8 sorsz. alatt foglalt telki birtokara 1012 kor. kikiáltási árban az ezennel csatlakozottnak kimondott dr. Hochreiter Kornél 78 frt. s jár. Künszler Henrik 55 frt. s jár. Unger Herman 81 frt. és jár. követeléseknek a

behajtása céljából is az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1900 évi október hó 30. napján délelőtt 10 órakor.

Gyékényes község házában megtartandó nyilvános árverésen el adatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan árának 10/00-át vagyis 101 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1881: évi 60 t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881: évi november 1-én 3333 T. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881 60 t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Csurgón 1900 szeptember 6-án a kir. jbiróság tkvi. hatóság.

Prettenhoffer.
kir. albiró.

Pénzkölesönt

kaphatnak, leggyorsabban minden elfogadható visszafizetési feltételek mellett:

- KATONATISZTEK,
- KÖZTISZTIVISELŐK,
- HIVATALNOKOK,
- NYUGDIJASOK,
- KERESKEDŐK,
- GYÓGYSZERÉSZEK,
- ORVOSOK,
- NAGYIPAROSOK,
- KISIPAROSOK,
- FÖLDBIRTOKOSOK,
- HÁZTULAJDONOSOK,

és minden hitelképes egyén

továbbá:

- minden jogi személy
- VÁROSOK,
- KÖZSÉGEK,
- EGYLETEK és
- TÁRSULATOK;
- JELZÁLOG KÖLCSÖNÖK

és KONVERTÁLÁSOK

kieszköztetnek:

az:

„ÁLTALÁNOS FORGALMI ÉRTESEITŐ“

által

Budapest, VII. Erzsébet-körút 20. szám.

Mutatványszám 50 fillér. (bélyegekben is beküldhető) 10-26

FÖLDBIRTOKOK

VÉTELE és ELADÁSA

az ország bármely részén továbbá

földbirtokoknak

budapesti-bérházakra

való

ELCSERÉLÉSE

telküsmertesen, leggyorsabban minden előzetes

KÖLTSÉG NÉLKÜL

lebonyolítatnak;

FÖLDBIRTOKOK

megvétele

kevés tőkével,

vagy

a terhek rendezési előállítatnak

a legpontosabban

az:

MARKOYÉTEREM
VEGETARIÁNUS ÉRTESEITŐ

KRISTÁLY

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ: KAPITÁNYOK, FÜSZERKERESKEDESEK, VENDÉGLŐKÖRÖK, ÉS MINDEN VÁSÁRLÓ ÉRKEZŐ KÖCSIBÁN.

FISCHER SIMON

Osurgón kapható: jól felszerelt fűszer és esemégek kereskedésében.

3-20